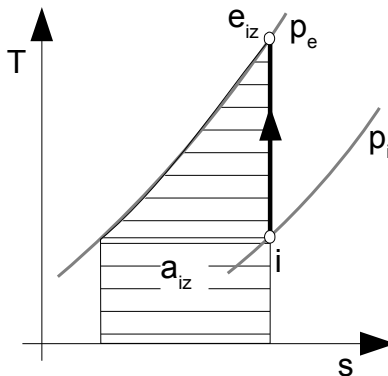

Tato Příloha **118** je součástí článku [13. Energetické bilance lopatkových strojů](http://www.transformacni-technologie.cz/13.html), [http://www.transformacni-technologie.cz/13.html](http://www.transformacni-technologie.cz/en_13.html). [13. Energy balances of turbomachines](http://www.transformacni-technologie.cz/en_13.html), http://www.transformacni-technologie.cz/en_13.html.

Měrná vnitřní práce kompresoru při adiabatické kompresi v T-s diagramu

Odvození je provedeno pro ideální plyn $c_p = konst.$, a pro $q = 0$.

Komprese ideálního plynu z tlaku p_i do p_e beze ztrát je izoentropická. Práce této komprese je ohraničená příslušnými izobarami a kompresní křivkou. Pro vyjádření plochy v T-s diagramu, která je ekvivalentní vykonané práci v turbokompresoru lze použít stejný postup jako v případě vyjádření práce v tepelné turbíně [13. id307]:

Izoentropická práce turbokompresoru.

Pro izoentropický děj lze psát:

$$a_{iz} = - \int_i^{e, iz} v dp \quad [43. \text{id288}].$$

Při kompresi reálného plynu vlivem jeho vazkosti (tření) a víření se část kinetické energie transformuje na teplo q_z .

Vnitřní práce při adiabatickém ději se ztrátami v turbokompresoru a_i bude tedy větší oproti izoentropické kompresi a_{iz} o:

(a) Při adiabatické kompresi se ztrátami se plyn ohřívá rychleji než při izoentropické kompresi $(dT/dp)_{iz} < (dT/dp)_{ad. se ztrátami}$. Respektive objem plynu roste rychleji a spotřeba práce pro kompresi teplejšího a objemnějšího plynu je vyšší. Tedy je nutné pro kompresi adiabatickou se ztrátami přivést více práce než při kompresi izoentropické. Oproti izoentropické kompresi bude kompresní práce větší o tzv. přídavné ztráty (přídavná práce) $\Delta [J]$.

(b) Při adiabatické kompresi se ztrátami se část přivedené práce místo na zvýšení tlaku přemění ztrátovými procesy na teplo q_z .

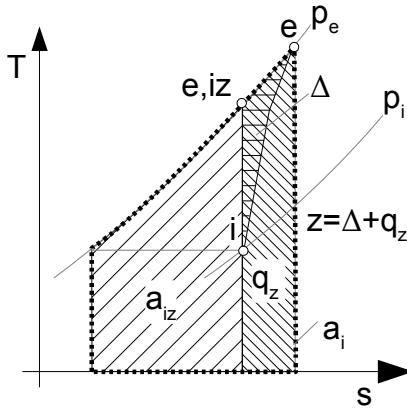
To znamená, že přivedená práce při adiabatické kompresi plynu se ztrátami z tlaku p_i na tlak p_e bude rovna:

$$a_i = a_{iz} - q_z - \Delta; \quad q_z + \Delta = z \quad (a).$$

Ztráta z představuje práci, kterou je třeba přivést navíc oproti ideální kompresi beze ztrát.

Při adiabatické kompresi se ztrátami bude ztráta

představovat rozdíl entalpií mezi stavy i_e a $i_{e,iz}$. Tento rozdíl je ekvivalentní ploše pod izobarou p_e o šířce odpovídající rozdílu entropie s_e a $s_{e,iz}$ jak je odvozeno již v [13. id307]. Teplo vzniklé ztrátovými procesy q_z je podle druhého zákona termodynamiky [43. d968] ekvivalentní ploše pod křivkou $i-e$ v T-s diagramu:

Adiabatická komprese se ztrátami a vyznačení ekvivalentních ploch.

Z posledního obrázku a Rovnice (a) je očividné že přídavné ztráty Δ jsou ekvivalentní ploše $i-e_{iz}-e-i$.